

Analýza

18. června 2005

1 Primitivní funkce

- ◇ $f : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}, F : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}, \mathbf{I} = (a, b)$ - F je primitivní k $f: F'(x) = f(x) \forall x \in \mathbf{I}$.
- ◇ **V1:** F, G primitivní k f na $\mathbf{I} \Rightarrow \text{ex. } c \in \mathbf{R}, \text{ t.ž. } F(x) - G(x) = c$ pro $\forall x \in \mathbf{I}$.
- ◇ značení - $F(x) \subseteq \int f(x) dx$ (na $\mathbf{I}$).
- ◇ **V2:** $f : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá na $\mathbf{I} \Rightarrow f$ má na $\mathbf{I}$ primitivní funkci
- ◇ tabulkové integrály
- ◇ **V4:** $\mathbf{I} \neq \emptyset$, otevřený, $f : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}, f$ má na $\mathbf{I}$ primitivní fci. Pak pro $\forall$ podinterval $\mathbf{J} \subset \mathbf{I}$ je $f(\mathbf{J})$ opět interval. (Darbouxova vlastnost, nabývání mezhodnot)
- ◇ **V5:** (Substituce) $f : (a, b) \rightarrow \mathbf{R}, F$ primitivní k $f. \varphi : (\alpha, \beta) \rightarrow (a, b), \varphi'(x) \in \mathbf{R}$ pro $\forall x \in (\alpha, \beta)$. Pak $\int f(\varphi(t)) \cdot \varphi'(t) dt = F(\varphi(t))$ na (α, β) . Nechť navíc $\varphi((\alpha, \beta)) = (a, b)$ a $\varphi' \neq 0$ na (α, β) ($\exists \varphi^{-1}$). Potom $F(t) = \int f(t) dt = G(\varphi^{-1}(t))$, kde $G(t) = \int f(\varphi(t)) \varphi'(t) dt$.
- ◇ **V6:** (Per Partes) $f, g : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}. F, G$ jsou prim. funkce k f, g na $\mathbf{I}$. Pak $\int F(x)g(x) dx = F(x)G(x) - \int f(x)G(x) dx + c$ na $\mathbf{I}$.
- ◇ **V7:** (Zákl. věta algebry) Každý polynom $p(x) = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0$, kde $a_i \in \mathbf{C}$ má jednoznačný rozklad $p(x) = a_n(x - \alpha_1)(x - \alpha_2) \cdot \dots \cdot (x - \alpha_n), \alpha_i \in \mathbf{C}$.
- ◇ důsledky - Nechť $p, q \in \mathcal{C}[x]$ (komplexní polynomy), $p(x) = q(x)$ pro nekonečně mnoho $x \in \mathbf{C} \Rightarrow p, q$ se rovnají jako polynomy, tj. $p(\alpha) = q(\alpha) \forall \alpha \in \mathbf{C}$. pozn - sin má ∞ kořenů, polynom $\leq n$; derivování snižuje násobnosti kořenů o 1.
- ◇ **V8:** $\alpha \in \mathbf{C}, p(x) \in \mathcal{R}[x], \alpha$ je k -násobný kořen p . Pak $\bar{\alpha} = a - b_i$ (kompl. sdruž.) je také k -násobný kořen $p(x)$.
- ◇ důsledek: $p(x)$ má rozklad $p(x) = a_n(x - \alpha_1)^{k_1} \cdot \dots \cdot (x - \alpha_r)^{k_r} \cdot (x^2 + \beta_1 x + \gamma_1)^{l_1} \cdot \dots \cdot (x^2 + \beta_s x + \gamma_s)^{l_s}$, kde $k_i, l_i \in \mathbf{N}, \alpha_i, \beta_i, \gamma_i \in \mathbf{R}$.
- ◇ **Racionální funkce:** $R(x) = \frac{P(x)}{Q(x)}$, kde $P(x), Q(x)$ jsou polynomy $\in \mathcal{R}[x]. \int R(x) dx =$ racionální fce + log(polynom) + arctg(lin. polynom).
- ◇ **V9:** (Rozklad na parciální zlomky) $P, Q \in \mathcal{R}[x], \deg(P) < \deg(Q), Q \neq 0, Q$ - rozložený : $Q(x) = a_n(x - \alpha_1)^{k_1} \cdot \dots \cdot (x - \alpha_r)^{k_r} \cdot (x^2 + \beta_1 x + \gamma_1)^{l_1} \cdot \dots \cdot (x^2 + \beta_s x + \gamma_s)^{l_s}$, potom

$$\frac{P}{Q} = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^{k_i} \frac{a_{ij}}{(x - \alpha_i)^j} + \sum_{i=1}^s \sum_{j=1}^{l_i} \frac{b_{ij}x + c_{ij}}{(x^2 + \beta_i x + \gamma_i)^j}$$

kde $a_{ij}, b_{ij}, c_{ij} \in \mathbf{R}$ jsou jednoznačně určeny.

- ◇ integrace racionální funkce

2 Určitý integrál

- ◇ výpočet plochy pod křivkou na intervalu (aproximace). **dělení intervalu** $[a, b] - x_0 = a < x_1 < \dots < x_n = b, D = (x_0, x_1, \dots, x_n). \mathbf{I}_i$ - díl intervalu; $\sup_{\mathbf{I}} f = \sup\{f(x) : x \in \mathbf{I}\}, |\mathbf{I}_i| = x_i - x_{i-1}$.
- ◇ def. dolní & horní **riemannovský součet** - $s(f, D) = \sum_{i=1}^n \inf_{\mathbf{I}_i} f \cdot |\mathbf{I}_i|$, podobně sup, **dolní a horní Riemannův integrál** - $\int_a^b f(x) dx = \sup\{s(f, D)\}$ (přes všechna D - dělení $[a, b]$) = $\lim_{n \rightarrow \infty} s(f, D_n)$, horní symetricky.
- ◇ $D' =$ **zjemnění dělení** D , když $D \subseteq D'$.

- ◊ **L1:** $\mathbf{I}_0 = [a, b]$, $f(x)$ def. na $\mathbf{I}_0$, D, D' dělení $\mathbf{I}_0$, D' zjemnění D . Potom $s(f, D) \leq s(f, D')$ a $S(f, D) \geq S(f, D')$.
($\inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{I}| = \inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{J}| + \inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{K}| + \inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{L}| \leq \inf_{\mathbf{J}} f \cdot |\mathbf{J}| + \inf_{\mathbf{K}} f \cdot |\mathbf{K}| + \inf_{\mathbf{L}} f \cdot |\mathbf{L}|$ - kde podintervaly $\mathbf{J} + \mathbf{K} + \mathbf{L} = \mathbf{I}$).
- ◊ **L2:** $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ omezená, D_1, D_2 - 2 dělení $[a, b]$. Potom $s(f, D_1) \leq S(f, D_2)$. (stejná - triviální. Společné zjemnění, L1).
- ◊ důsledek: $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ omezená, D_1, D_2 dělení $[a, b]$, $m = \inf_{[a,b]} f$, $M = \sup_{[a,b]} f$. Potom $m \cdot (b - a) \leq s(f, D_1) \leq \int_a^b f(x)dx \leq \int_a^b f(x)dx \leq S(f, D_2) \leq M(b - a)$.
- ◊ Pokud $\int_a^b f(x)dx = \int_a^{\bar{b}} f(x)dx$, pak **Riemannův integrál** funkce f na intervalu $[a, b]$: $\int_a^b f(x)dx = \int_a^{\bar{b}} f(x)dx$.
- ◊ $\mathcal{R}([a, b]) = \{f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}, \text{omezená, má Riemannův integrál na } [a, b]\}$.
- ◊ **norma dělení** - $D = (x_0, \dots, x_n)$, norma $v(D) = \max_{1 \leq i \leq n} (x_i - x_{i-1})$.
- ◊ **V1:** $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ omezená, $D_1, D_2, \dots$ - dělení $[a, b]$, t.ž. $v(D_n) \rightarrow 0$ pro $n \rightarrow \infty$. Pak $\int_a^b f(x)dx = \sup\{s(f, D_n); n = 1, 2, \dots\}$, $\int_a^{\bar{b}} f(x)dx = \inf\{S(f, D_n); n = 1, 2, \dots\}$. Ukázat $\forall \varepsilon > 0, \forall D$ int. $[a, b] \exists n_0$, t.ž. $s(f, D_{n_0}) > s(f, D) - \varepsilon$. n_0 , aby $v(D_{n_0}) < \frac{\varepsilon}{3K|D|}$ (počet bodů v D , omezení f na $[a, b]$). Vzít $P = D \cup D_{n_0}$, def. množiny intervalů - $A(z P)$, $B(D_{n_0})$, neobs. uvnitř body z D , C (obs. body z D), $E(z P, \text{vzniklých podrozdělením } D \text{ pomocí } D_{n_0})$; $s(f, D) \leq s(f, P) \leq \sum_B \inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{I}| + \sum_C (\inf_{\mathbf{I}} f + K) \cdot |\mathbf{I}| + \sum_E \inf_{\mathbf{I}} f \cdot |\mathbf{I}| \dots = s(f, D_{n_0}) + K \sum_{\mathbf{I} \in C} |\mathbf{I}| + \sum_{\mathbf{I} \in E} \inf f \cdot |\mathbf{I}| \leq s(f, D_{n_0}) + 3K|D|v(D_{n_0}) < s(f, D_{n_0}) + \varepsilon$.
- ◊ jestliže $\lim_{n \rightarrow \infty} s(f, D_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} S(f, D_n) = A$, pak $\int_a^b f(x)dx = A$.
- ◊ **V2:** (kritérium riemanovské integrovatelnosti) - $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ omezená, $f \in \mathcal{R}([a, b]) \Leftrightarrow \forall \varepsilon > 0 \exists D$ - dělení intervalu $[a, b]$, t.ž. $S(f, D) - s(f, D) < \varepsilon$ - $\Rightarrow$: víme, že $\int_a^b f(x)dx = \int_a^{\bar{b}} f(x)dx$. platí věta 1, pro $\varepsilon > 0$ vezmu n_0 , t.ž. $|s(f, D_n) - \int_a^b f(x)dx| < \frac{\varepsilon}{2}$ a $|S(f, D_n) - \int_a^{\bar{b}} f(x)dx| < \frac{\varepsilon}{2}$, t.ž. $0 \leq S(f, D_n) - s(f, D_n) < \varepsilon$. $\Leftarrow$: Vezmu $\varepsilon > 0$, ex. $D, 0 \leq \int_a^{\bar{b}} f(x)dx - \int_a^b f(x)dx \leq s(f, D) - s(f, D) \leq \varepsilon$, to platí $\forall \varepsilon$.
- ◊ $D_1, D_2, \dots$ dělení $[a, b]$, t.ž. $v(D_n) \rightarrow 0$, pak $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ je omezená.
- ◊ $f : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}$ je na $\mathbf{I}$ **stejněměrně spojitá** $\Leftrightarrow \forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0$, t.ž. $\forall x, y \in \mathbf{I} : |x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \varepsilon$. (u normální spojitě fce δ závisí na x), (stejněměrná spojitost implikuje spojitost, opačně ne).
- ◊ **V3:** (spojitost $\Rightarrow$ stejnoměr. spojitost na kompaktním intervalu) - $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$, kde $-\infty < a < b < +\infty$ (tj. kompaktní interval). f na $[a, b]$ spojitá $\Rightarrow$ stejnoměrně spojitá. sporem, $\delta := \frac{1}{n}$. ex. $\varepsilon_0 > 0$, t.ž. $\forall n \in \mathbf{N} \exists x_n, y_n \in [a, b]$, t.ž. $|x_n - y_n| < \frac{1}{n}$, ale $|f(x_n) - f(y_n)| > \varepsilon$, konverg. podposloupnosti indexů $\{x_{n_k}\}, \{y_{n_k}\}$, vl. limity α, β ; $\alpha = \beta := l$. f spojitá v l , pro $\frac{\varepsilon_0}{3} \exists \delta : |z - l| < \delta \Rightarrow |f(z) - f(l)| < \frac{\varepsilon_0}{3}$. Posl. konvergují k l , proto $\exists k_0$, t.ž. $|x_{n_{k_0}} - l| < \delta$ i $|y_{n_{k_0}} - l| < \delta$, pak $|f(x_{n_{k_0}}) - f(y_{n_{k_0}})| < \frac{2}{3}\varepsilon_0$, spor.
- ◊ **V4:** (spojité fce $\in \mathcal{R}([a, b])$) - $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ (omezená) je spojitá. Pak $f \in \mathcal{R}([a, b])$. Podle V3 stejnoměrně spojitá, vezmu D , t.ž. $v(D) < \delta$. $S(f, D) - s(f, D) = \sum_{i=1}^n (\sup_{\mathbf{I}_i} f - \inf_{\mathbf{I}_i} f) \cdot |\mathbf{I}_i| \leq \varepsilon$ (protože $v(D) < \delta$). $S(f, D) - s(f, D) \leq \varepsilon \sum_{i=1}^n |\mathbf{I}_i| = \varepsilon \cdot (b - a)$ - z V2.
- ◊ **V5:** (monotonie $\Rightarrow \mathcal{R}([a, b])$) - $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ monotónní $\Rightarrow f \in \mathcal{R}([a, b])$. BÚNO nekl.; V2, rozdělím $[a, b]$ na $\mathbf{I}_i$ délky $\frac{b-a}{n}$, $S(f, D_n) - s(f, D_n) = \sum_{i=1}^n (\sup_{\mathbf{I}_i} f - \inf_{\mathbf{I}_i} f) \cdot |\mathbf{I}_i| = \sum (f(x_i) - f(x_{i-1})) \cdot \frac{b-a}{n} = \frac{b-a}{n} (f(b) - f(a)) \rightarrow 0$ pro $n \rightarrow \infty$ - pro dost velké $n < \varepsilon$.
- ◊ **V6:** (vlastnosti Riemannova integrálu):
  1. **linearita:** $[a, b]$, $f, g \in \mathcal{R}([a, b]) \Rightarrow (f + g) \in \mathcal{R}([a, b])$ && $\int_a^b f(x)dx + \int_a^b g(x)dx = \int_a^b (f + g)(x)dx$. $\alpha \in \mathbf{R}$, $f \in \mathcal{R}([a, b]) \Rightarrow \alpha f \in \mathcal{R}([a, b])$ && $\int_a^b \alpha f(x)dx = \alpha \cdot \int_a^b f(x)dx$. $\mathbf{I} \subset [a, b]$. $\sup_{\mathbf{I}} (f + g) \leq \sup_{\mathbf{I}} (f) + \sup_{\mathbf{I}} (g)$, D dělení - $S(f + g, D) \leq S(f, D) + S(g, D)$ (spodní symetricky), V2 - ex. D_1, D_2 , t.ž. rozdíl $S - s$ menší než $\frac{\varepsilon}{2}$ pro f i g , spol. zjemnění, $S(f + g, D) - s(f + g, D) \leq \varepsilon$ - V2. α - násobek podobně (pozor na $\alpha < 0$ - vzít $|\alpha|$).
  2. **monotonie:** $f, g \in \mathcal{R}([a, b])$, $f(x) \leq g(x)$ pro $\forall x \in [a, b]$. Potom $\int_a^b f(x)dx \leq \int_a^b g(x)dx$. Pak pro $\forall D [a, b]$ máme $S(f, D) \leq S(g, D) \Rightarrow$ platí.
  3. **aditivita:** $a < b < c$. Pak $f \in \mathcal{R}([a, c]) \Leftrightarrow f \in \mathcal{R}([a, b]) \cap \mathcal{R}([b, c])$ a $\int_a^c f(x)dx = \int_a^b f(x)dx + \int_b^c f(x)dx$. vezmu $\{D_n\}$, t.ž. $v(D_n) \rightarrow 0$ a b je vždy dělicí bod. Potom $\forall D_n = E_n \cup F_n$ pro $[a, b] \cup [b, c]$. $S(f, D_n) - s(f, D_n) = (S(f, E_n) - s(f, E_n)) + (S(f, F_n) - s(f, F_n))$, $v(E_n), v(F_n)$ taky $\rightarrow 0$. $S(f, D_n) - s(f, D_n) \leq \varepsilon \Rightarrow (S(f, E_n) - s(f, E_n)) + (S(f, F_n) - s(f, F_n)) \leq 2\varepsilon$.

- ◇ důsledek: integrovatelnost na podintervalech. úmluva: $\int_a^b f(x)dx = -\int_b^a f(x)dx$, $\int_a^a f(x)dx = 0$, $\int_a^b f(x)dx + \int_b^c f(x)dx = \int_a^c f(x)dx = 0$.
- ◇ V7 (integrál jako fce horní integrační meze). Nechť $f : \mathbf{J} \rightarrow \mathbf{R}$, $\mathbf{J} \neq \emptyset$ je interval, $\forall [a, b] \subset \mathbf{J} : f \in \mathcal{R}([a, b])$, $c \in \mathbf{J}$. Def. $F(x) := \int_c^x f(t)dt$. Potom (i) F spojitá na $\mathbf{J}$, (ii) je-li x_0 bod spjitosti f , pak $F'(x_0) = f(x_0)$. (i) - $d \in \mathbf{J}$: ukázat $\lim_{x \rightarrow d+} F(x) = F(d)$ - $[d, d + \delta] \subset \mathbf{J}$. $F(x) - F(d) = \int_d^x f(t)dt$ (z úmluvy). $m := \inf_{[d, d+\delta]} f, M := \sup_{[d, d+\delta]} f$; $f \in \mathcal{R} \Rightarrow -\infty < m, M < \infty$. $m(x-d) \leq F(x) - F(d) \leq M(x-d)$ ($x-d < \delta$) Pokud $\delta < \frac{\varepsilon}{\max\{|m|, |M|\}}$, tak platí. (zleva podobně). (ii) $x_0 \in \mathbf{J}$ - vnitř. bod. $\frac{1}{h}((F(x_0+h) - F(x_0))) = \frac{1}{h} \int_{x_0}^{x_0+h} f(t)dt$ (z úmluvy). $|\frac{1}{h}(F(x_0+h) - F(x_0)) - f(x_0)| = |\frac{1}{h} \int_{x_0}^{x_0+h} (f(t) - f(x_0))dt|$ (int. z konstanty je konst. · délka intervalu). f spojitá v $x_0 \Rightarrow |f(t) - f(x_0)| < \varepsilon$ pro $t \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta)$ - z toho $|\frac{1}{h} \int_{x_0}^{x_0+h} (f(t) - f(x_0))dt| \leq \frac{1}{|h|} \varepsilon |h| = \varepsilon$ (prohoz abs. hod. - $\leq$) - $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{(F(x_0+h) - F(x_0))}{h} = f(x_0)$.
- ◇ důsledek: $f : \mathbf{J} \rightarrow \mathbf{R}$, $\mathbf{J}$ otevřený. f spojitá na $\mathbf{J}$ - f má na $\mathbf{J}$ prim. fci. Zvolím lib. $c \in \mathbf{J}$, potom $F(x) = \int_c^x f(t)dt$. (V4 - R-integrál existuje; f spoj. na $\mathbf{J}$ - $F'(x) = f(x)$ (toto je vlastně důkaz V1-2).
- ◇ Důsledek: $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá - pro $\forall$ její prim. fci $F(x)$ na $[a, b]$ ex. $\lim_{x \rightarrow b-} F(x)$ a $\lim_{x \rightarrow a+} F(x)$ a $\lim_{x \rightarrow b-} F(x) - \lim_{x \rightarrow a+} F(x) = \int_a^b f(x)dx$. Stačí důkaz pro jedinou (ost. - o konstantu) - $F_0(x) := \int_c^x f(t)dt$. Lim. v krajních bodech rovny fčním hodnotám. (V7(i)) $F_0(b) - F_0(a) = \int_c^b f(t)dt - \int_c^a f(t)dt = \int_a^b f(t)dt$.

Newtonův integrál

- ◇ **Newtonův integrál** - f má (N) $\int$ přes $[a, b]$, má-li tam prim. fci F a existují-li vlastní lim. v krajních bodech. Potom (N) $\int_a^b f(t)dt = \lim_{x \rightarrow b-} F(x) - \lim_{x \rightarrow a+} F(x)$.
- ◇ pro spojitě fce - (R) $\int_a^b f(x)dx = (N) \int_a^b f(x)dx$, značení : (N) $\int_a^b f(x)dx = [F(x)]_a^b$; **třída newtonovsky integrovatelných fci** $\mathcal{N}([a, b])$.
- ◇ množiny $\mathcal{N}([a, b])$ a $\mathcal{R}([a, b])$ jsou neporovnatelné
- ◇ V: $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ omezená. $f \in \mathcal{R}([a, b]) \Leftrightarrow$ množina $X = \{x \in [a, b], x \text{ je bod nespojitosti}\}$ splňuje: $\forall \varepsilon > 0 \exists$ spočetně mnoho podintervalů $[a, b]$ $\mathbf{I}_1, \mathbf{I}_2, \dots$ že $X \subset \cup_{j=1}^{\infty} \mathbf{I}_j$ $\sum_{j=1}^{\infty} |\mathbf{I}_j| < \varepsilon$ - splněno pro konečnou i spočetnou X .
- ◇ V8: (per partes) $f, g, f' g'$ spojitě na $[a, b]$. Pak $\int_a^b f' g dx = [fg]_a^b - \int_a^b fg' dx$. fce spojitě $\Rightarrow$ integrály existují, plyne z věty o per partes - 1-6.
- ◇ V9: (substituce pro urč. integrál) $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá. $\varphi : [\alpha, \beta] \rightarrow [a, b]$ má spojitou derivaci na $[\alpha, \beta]$ potom: (i) $\int_a^b f(\varphi(t))\varphi'(t)dt = \int_{\varphi(\alpha)}^{\varphi(\beta)} f(x)dx$. (ii) nechť φ je na $[a, b]$ a $\varphi' \neq 0$ na $[\alpha, \beta]$. Pak $\int_a^b f(x)dx = \int_{\varphi^{-1}(a)}^{\varphi^{-1}(b)} f(\varphi(t))\varphi'(t)dt$. fce spojitě $\Rightarrow$ integrály ex.; věta o substituci pro primitivní funkci (i) tam, (ii) zpátky.

Aplikace určitého integrálu

- ◇ V10: (integrální kritérium pro řady) $a \in \mathbf{N}$, $f : [a - 1, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$. f je ≥ 0 , spojitá a nerostoucí. Potom $\sum_{n=a}^{\infty} f(n)$ konverguje $\Leftrightarrow (N) \int_a^{\infty} f(x)dx < \infty$. Tvrzení - $\int_a^{b+1} f(x)dx \leq \sum_{n=a}^b f(n) \leq \int_{a-1}^b f(x)dx$ ($a \leq b$, $a, b \in \mathbf{N}$) - def. $g(x), h(x)$ ($g(x) = \sum_{n=a}^b f(n)$, $h(x)$ taky - vždy na int. delky 1: $h(x) \leq f(x) \leq g(x)$, V6 - platí. Věta: $\Rightarrow: \int_a^b f(x)dx \leq \sum_{n=a}^b f(n) \leq \infty$ pro $\forall n \in \mathbf{N}$, proto $\lim_{b \rightarrow \infty} \int_a^b f(x)dx < \infty$, $\Leftarrow$: podobně.
- ◇ V11: (Délka křivky v rovině $\mathbf{R}^2$) $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá, graf fce. Předp., že f má spojitou derivaci na $[a, b]$. Pak $L(f) =$ délka křivky $k = \int_a^b \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx$. $f \in \mathcal{C}([a, b])$, délku křivky definují pomocí dělení D - $L(f, D) := \sum_{i=1}^n \sqrt{(x_i - x_{i-1})^2 + (f(x_i) - f(x_{i-1}))^2}$ (délka lomené čáry). $L(f) := \sup_D L(f, D)$.
- ◇ V12: $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá, nezáporná. Těleso $\mathbf{T} = \{(x, y, z) \in \mathbf{R}^3, \sqrt{y^2 + z^2} \leq f(x) \text{ pro } x \in [a, b]\}$: objem $\text{vol}(\mathbf{T}) = \pi \int_a^b f(x)^2 dx$, povrch pláště sfc($\mathbf{T}$) = $2\pi \int_a^b f(x) \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx$ (f' spojitá na $[a, b]$). (bez důkazu)

3 Konvergence posloupností a řad funkcí

- ◇ def. **bodová konvergence** - $f_n \rightarrow f$ na M , pokud $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = f(x)$ pro každý $x \in M$. (nezachovává spojitost, omezenost, ani integrovatelnost)
- ◇ **stejněměrná konvergence** - $f_n \rightrightarrows f$ na M , pokud $\forall \varepsilon > 0 \exists n_0 : \forall n \geq n_0, \forall x \in M : |f_n(x) - f(x)| < \varepsilon$ - n_0 závisí jen na ε .
- ◇ **lokálně stejnoměrná konv.** - $f \rightrightarrows^{loc} f$ na M , pokud $\forall x \in M \exists \delta > 0$, t.ž. $f_n \rightrightarrows f$ na $M \cap \mathcal{U}(x, \delta)$. ($f_n \rightrightarrows^{loc} f$ na $(a, b) \Leftrightarrow f_n \rightrightarrows f$ na $[c, d]$ pro $\forall [c, d] \subset (a, b)$).

Posloupnosti

- ◊ V1: (ekviv. formulace stejnoměr. konvergence) - jsou dány $\{f_n\}_{n \geq 1}$, f na $M \subset \mathbf{R}$.
Pak $f_n \rightrightarrows f$ na $M \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} (\sup_{x \in M} |f_n(x) - f(x)|) = 0$. (z def.)
- ◊ V2: (Moore-Osgood) $f_n, f : M \rightarrow \mathbf{R}, x_0 \in \mathbf{R}^*, \mathcal{U}(x_0, \delta) \subset M$ pro nějaké $\delta > 0$. Nechť (i) $f_n \rightrightarrows f$ na M a (ii) $\lim_{x \rightarrow x_0} f_n(x) = a_n \in \mathbf{R}$. (a_n - vl. lim. pro každé n). Potom ex. vlastní limity $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A$ a $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = B$ a $A = B$, tj. můžu zaměnit pořadí limit: $\lim_{x \rightarrow x_0} \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \lim_{x \rightarrow x_0} f_n(x)$. posl. $\{a_n\}$ konvergentní (Δ nerovnost $f_n, f_m - f < \frac{\varepsilon}{2}$) $\rightarrow$ splňuje Cauchyovu podmínku - ex. vl. limita A . $|f(x) - A| \leq |f(x) - f_n(x)| + |f_n(x) - a_n| + |a_n - A|$. ($=: V_1 + V_2 + V_3$). $\frac{\varepsilon}{3}$; $\exists n_0 : \forall n \geq n_0 V_1, V_3 < \frac{\varepsilon}{3}$ (V_1 ze $\Rightarrow$, V_3 z ex. vl. lim. A). Pro n ex. δ , t.ž. $\forall x \in \mathcal{U}(x_0, \delta) V_2 < \frac{\varepsilon}{3}$ (z (ii)) - proto $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = A$.
- ◊ důsledek: $f_n, f : \mathbf{I} \rightarrow \mathbf{R}, \mathbf{I} \neq \emptyset$ je interval, všechny f_n jsou spojité a $f_n \rightrightarrows f$ na $\mathbf{I}$. Potom i f je spojitá na $\mathbf{I}$. (V2: $x_0 \in \mathbf{I}, \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \lim_{x \rightarrow x_0} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x_0)$ (f_n spojité) = $f(x_0)$).
- ◊ L1: $\{g_n\} : M \rightarrow \mathbf{R}$. Potom $g_n \rightrightarrows g$ na M (pro nějakou $g : M \rightarrow \mathbf{R}$) $\Leftrightarrow \{g_n\}$ je stejnoměrně Cauchyovská ($\forall \varepsilon > 0 \exists n_0 : \forall m, n \geq n_0, \forall x \in M : |g_n(x) - g_m(x)| < \varepsilon$). (důkaz viz později)
- ◊ V3: (záměna limity a derivace) Nechť $f_n : (a, b) \rightarrow \mathbf{R}$ mají všechny vl. derivaci na (a, b) , ex. $x_0 \in (a, b)$, t.ž. $\{f_n(x_0)\}_{n \geq 1}$ konverguje, $f'_n \rightrightarrows^{loc} g$ na (a, b) pro nějakou g . Potom $\exists f : (a, b) \rightarrow \mathbf{R}$ t.ž. $f_n \rightrightarrows^{loc} f$ na (a, b) a $f'(x) = g(x)$ na (a, b) - mohou zaměňovat limitování a derivování. $f_n(x_0)$ konv. $\Rightarrow$ cauchyovská, $f'(x)$ taky (z L1). Ukažme, že $\{f_n(x)\}$ je stejnoměrně cauchyovská na $[c, d] \subset (a, b)$: Δ nerovnost - $f_n(x) - f_m(x)$ oboje rozepsat jako $f_n(x) - f_n(x_0), h(x) := f_n(x) - f_m(x)$, Lagreangova věta o stř. hodnotě, $\xi \in (x, x_0)$: $- = |(f'_n(\xi) - f'_m(\xi))(x - x_0)| + |f_n(x_0) - f_m(x_0)|$ (což je $< \varepsilon$) $\leq |f'_n(\xi) - f'_m(\xi)|$ (vždy $< \varepsilon$) $\cdot (d - c) + \varepsilon$ ($x, x_0 \in (c, d)$) $\leq ((d - c) + 1)\varepsilon$, tedy $\exists f$. Potom $f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = (V2) = \lim_{n \rightarrow \infty} f'_n(x) = g(x)$ (z předpokl.)
- ◊ V4: (záměna limity a integrování) Nechť $f_n \rightrightarrows f$ na (a, b) , každá $f_n \in \mathcal{N}(a, b)$ (má Newtonův integrál). Pak i $f \in \mathcal{N}(a, b)$ a $\lim_{n \rightarrow \infty} (N) \int_a^b f_n(x) dx = (N) \int_a^b f(x) dx$. - důkaz doplnit (z V3)
- ◊ V5: (Dimiho) Nechť $f_n \rightarrow f$ na $[a, b]$, monotónně (tj. $f_1 \leq f_2 \leq \dots$ nebo opačně), f_n i f jsou spojité. Potom $f_n \rightrightarrows f$ na $[a, b]$. (bez důkazu)
- ◊ V6: (Weierstrassova) Nechť $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ je spojitá. Pak existuje posloupnost polynomů $\{P_n\}_{n \geq 1}$, t.ž. $P_n \rightrightarrows f$ na $[a, b]$. ($\forall \varepsilon \exists P(x)$, t.ž. pro $\forall x \in [a, b]$ je $|f(x) - P(x)| < \varepsilon$). (bez důkazu)
- ◊ pozn.: BÚNO $f : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$ spojitá (vždy jde přeškálovat). $\sum_{k=0}^n f\left(\frac{k}{n}\right) \cdot \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k}$ - Bernsteinovy polynomy, $B_n(f, x) \rightrightarrows f$ na $[0, 1]$.

Řady

- ◊ $f_n : M \rightarrow \mathbf{R}, n = 0, 1, 2, \dots, \sum_{n=0}^{\infty} f_n$ konverguje na M bodově/lok. stejnoměrně/stejnoměrně k funkci f - znamená, že posloupnost $\{f_0 + f_1 + \dots + f_n\}_{n \geq 1}$ konverguje k f .
- ◊ V7: (Weierstrassovo kritérium) $f_n : M \rightarrow \mathbf{R}, s_n \geq 0, s_n = \sup_M |f_n|$. Pokud $\sum_{n=0}^{\infty} s_n$ konverguje, pak i $\sum_{n=0}^{\infty} f_n \rightrightarrows$ na M . ukázat, že $\sum_{n=0}^{\infty} f_n$ splňuje na M stejnoměrnou B-C podmínku: $n_0 \leq m \leq n : |f_m(x) + \dots + f_n(x)| \leq (\Delta) |f_m(x)| + \dots + |f_n(x)| \leq s_m + s_{m+1} + \dots + s_n$. Platí $\forall x \in M$. Protože $\sum s_n$ konverguje, mohu pro $\forall \varepsilon > 0$ vzít n_0 , t.ž. $s_m + \dots + s_n < \varepsilon$, a tedy $|f_m(x) + \dots + f_n(x)| \leq \varepsilon \forall x \in M$.
- ◊ V8: (Záměna pořadí sumace a derivace) $f_n : (a, b) \rightarrow \mathbf{R}, f_n$ mají na (a, b) vlastní derivace, ex. $x_0 \in (a, b)$, t.ž. $\sum_{n \geq 0} f_n(x_0)$ konverguje && $\sum_{n=0}^{\infty} f'_n \rightrightarrows^{loc} g$ na (a, b) pro nějakou g . Pak ex. $f : (a, b) \rightarrow \mathbf{R}$, t.ž. $\sum_{n=0}^{\infty} f_n \rightrightarrows^{loc} f$ na (a, b) a $f' = g$ na (a, b) - tj. $(\sum_{n=0}^{\infty} f_n)' = \sum_{n=0}^{\infty} f'_n$. (aplikace V3 na posl. část. součtů).
- ◊ V9: (Záměna pořadí sumace a integrace) Nechť $\sum_{n=0}^{\infty} f_n \rightrightarrows f$ na (a, b) , $f_n \in \mathcal{N}((a, b))$ pro každé $n = 0, 1, 2, \dots$. Pak i $f \in \mathcal{N}((a, b))$ a $(N) \int_a^b f(x) dx = \sum_{n=0}^{\infty} \int_a^b f_n(x) dx$. (aplikace V4 na posl. část. součtů).
- ◊ V10: (Abel) $f_n, g_n \rightarrow \mathbf{R}, \sum_{n=0}^{\infty} f_n \rightrightarrows$ na $M, \{g_n\}_{n \geq 0}$ je stejnoměrně omezená na $M, \forall x \in M : \{g_n(x)\}$ je monotónní. Pak $\sum_{n=0}^{\infty} f_n g_n \rightrightarrows$ na M . def. $t_n = \sum_{i=n+1}^{\infty} f_i(x)$. Potom $f_i g_i = -t_i(g_i - g_{i+1}) + t_{i-1}g_i - t_i g_{i+1}$, $\sum, \Delta, |\sum_{i=m}^n f_i g_i| \leq \sum_{i=m}^n |t_i| |g_i - g_{i+1}|$ (kde z $f_n \rightrightarrows$ je $|t_i| \leq \varepsilon$, pro pevná x monotónní - $\sum_{i=m}^n |g_i - g_{i+1}| = |g_{n+1} - g_m|$, což je $\leq 2K$) $+ |t_{m-1}| |g_m| + |t_n| |g_{n+1}|$ (celkem $\leq 2\varepsilon K$).
- ◊ V11: (Dirichlet) $\sum_{n=0}^{\infty} f_n$ má na M stejnoměrně omezené částečné součty, $g_n \rightrightarrows 0, \forall x \in M : \{g_n(x)\}$ je monotónní. Pak $\sum_{n=0}^{\infty} f_n g_n \rightrightarrows$ na M .

4 Mocninné řady

- ◇ **mocninná řada** - $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$, $a_n, x_0 \in \mathbf{R}$. a_n - koeficienty mocninné řady, x_0 - střed mocninné řady.
- ◇ mocninná řada vždy konverguje ve svém středu
- ◇ **V1: (O poloměru konvergence)** Nechť $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$, pak $\exists! R \in [0, \infty) \cup \{\infty\}$, t.ž. pro $|x-x_0| < R$ $\sum a_n(x-x_0)^n$ konverguje absolutně, pro $|x-x_0| > R$ $\sum a_n(x-x_0)^n$ diverguje. Číslo R je **poloměr konvergence** dané mocninné řady.
- ◇ **V2: (Vzorec pro poloměr konvergence)** $\sum a_n(x-x_0)^n$ mocninná řada. Pak $R = \frac{1}{\limsup_{n \rightarrow \infty} |a_n|^{\frac{1}{n}}}$, kde užíváme konvence $\frac{1}{0} = \infty$, $\frac{1}{\infty} = 0$. (i) $0 < R < \infty$ - Cauchyovo odm. kritérium: $\limsup_{n \rightarrow \infty} |a_n(x-x_0)^n|^{\frac{1}{n}} = \frac{|x-x_0|}{R} (< > 1)$. (ii) $R = \infty \Rightarrow \limsup_{n \rightarrow \infty} |a_n|^{\frac{1}{n}} = 0$. (ii) $R = 0 \rightarrow \forall c > 0$ je $|a_n| > c^n$ pro ∞n . ($\limsup = \infty$) - vezmu $c > |x-x_0|$, řada diverguje (spor s nutnou podm. konvergence) $a_n|x-x_0| > c_n|x-x_0| > 1$.
- ◇ **V3: (O lok. stejnoměrné konvergenci mocninné řady)** $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$, poloměr konvergence $R > 0$. Potom $\sum a_n(x-x_0)^n \Rightarrow^{loc}$ na (x_0-R, x_0+R) ; na $\mathbf{R}$, pokud $R = \infty$. $K \in (0, R)$. $s_n := \sup_{[x_0-K, x_0+K]} |a_n(x-x_0)^n| = |a_n|K^n$. $\sum s_n$ konverguje podle Cauchyho $\surd$ kritéria. - $\limsup_{n \rightarrow \infty} \sup |s_n^{\frac{1}{n}}| = \frac{K}{R} < 1$. Podle Weierstrasse máme $\sum a_n(x-x_0)^n \Rightarrow [x_0-K, x_0+K]$.
- ◇ **V4: (Derivace mocninné řady)** Nechť $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$ má $R \in (0, \infty]$. Potom $\sum_{n=0}^{\infty} a_n \cdot n(x-x_0)^{n-1}$ má také poloměr konvergence R a na (x_0-R, x_0+R) máme $(\sum a_n(x-x_0)^n)' = \sum n \cdot a_n(x-x_0)^{n-1}$. podle vzorce spočítá R pro derivovanou řadu - $\limsup |n \cdot a_n|^{\frac{1}{n}} = \lim n^{\frac{1}{n}} \cdot \limsup |a_n|^{\frac{1}{n}} = R$, pak V4.3 - předp. pro V3.8 - OK.
- ◇ **V5: (Primitivní funkce k mocninné řadě)** Nechť $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$ má $R \in (0, \infty]$. Pak na (x_0-R, x_0+R) máme $\int \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1}(x-x_0)^{n+1} + c$. plyne z předch. věty (zderivovat $\sum \frac{a_n}{n+1}(x-x_0)^{n+1} + c$).
- ◇ **V6: (Abelova)** $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$ s poloměrem konv. $R \in (0, \infty)$ a $\sum a_n R^n$ konverguje. Potom $\sum_{n=0}^{\infty} a_n R^n = \lim_{x \rightarrow (x_0+R)-} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-x_0)^n$. BŮNO pro $x_0 = 0$. $\sum a_n x^n = \sum a_n R^n \cdot (\frac{x}{R})^n$ - Abel (V3.10), předpoklady: (i) $f_n(a_n R^n) \Rightarrow$ (nez. na x) na $[0, R]$ (řada konst. fcí), (ii) $\{g_n\}$ omezená: $|(\frac{x}{R})^n| < 1$ na $[0, R)$, (iii) $\{g_n\}$ je bodově monotónní: $(\frac{x}{R})^n, x \geq 0$ OK. Potom Moore-Osgood: $\lim_{x \rightarrow R-} \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n = \sum_{n=0}^{\infty} a_n R^n$. (konvergence $\sum a_n R^n$ může být i neabsolutní).
- ◇ použití - kombinatorická enumerace, počet rozkladů čísla n , počet řešení rovnice $n = x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2$.

5 Fourierovy řady

- ◇ $\mathcal{P}_{2\pi}$ - **třída 2π - periodických funkcí, trigonometrická řada:** $f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos nx + b_n \sin nx)$ - součet vždy funkce $\in \mathcal{P}_{2\pi}$ (pokud existuje); jakákoliv fce jde upravit na 2π - periodickou.
- ◇ **V:** $m, n \in \mathbf{N}_0$, pak $\int_{-\pi}^{\pi} \sin mx \cdot \cos nxdx = 0$, $\int_{-\pi}^{\pi} \cos mx \cdot \cos nxdx = \int_{-\pi}^{\pi} \sin mx \cdot \sin nxdx = 0$ (pro $m \neq n$, π pro $m = n$). - z ortogonální báze & skal. součinu, nebo $2 \times$ per partes & $I = \frac{n^2}{m^2} I - I = 0$ pro $n \neq m$. Jinak z $\int \cos^2 nxdx = \int \sin^2 nxdx$. $\sin \times \cos$ podobně (pro $m = n - -I = I$).
- ◇ koeficienty: $a_0 = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x)dx$, $a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos nxdx$, $b_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin nxdx$. (pokud trig. řada $\Rightarrow f$) - dosadit $\int f(x)dx = a_0\pi + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \int \cos nxdx + b_n \int \sin nxdx)$ - & vynásobit 1 (pro a_0), $\cos Nx$ (pro a_N), $\sin Nx$ (pro b_N).
- ◇ **Fourierovy koeficienty** - podle vzorců; trigonometrická řada s a_n, b_n podle vzorců - **trigonometrická řada funkce f** . (trig. řada nemusí konvergovat k fci f - nemusí konvergovat vůbec), **skalární součin** $f, g \in \mathcal{R}((-\pi, \pi))$ $\langle f, g \rangle := \int_{-\pi}^{\pi} f(x)g(x)dx$ - má všechny vlastnosti sk. souč.
- ◇ $f \in \mathcal{P}_{2\pi}$ **po částech spojitá** na $[-\pi, \pi]$ - $\exists$ dělení D tak, že f je spojitá na každém (x_{i-1}, x_i) a v každém x_i má vlastní jednostranné limity; $f \in \mathcal{P}_{2\pi}$ **po částech hladká** na $[-\pi, \pi]$ - ex. dělení D tak, že na každém (x_{i-1}, x_i) má f vlastní derivaci a existují vl. limity $\lim_{x \rightarrow x_i+} f'(x)$ a $\lim_{x \rightarrow x_i-} f'(x)$ (i limity f v x_i jsou vlastní).
- ◇ **V1: (Besselova nerovnost)** Nechť a_n, b_n jsou Fourierovy koef. fce $f \in \mathcal{P}_{2\pi} \cap \mathcal{R}((-\pi, \pi))$. Pak $\frac{a_0^2}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n^2 + b_n^2) \leq \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^2(x)dx (= \frac{\langle f, f \rangle}{\pi})$. ozn. s_n část. součet F-ovy řady. Pak ze skal. souč.: $0 \leq \langle f - s_n, f - s_n \rangle$, linearita $-2 \langle f, s_n \rangle - \langle s_n, s_n \rangle \leq \langle f, f \rangle$. $\langle f, s_n \rangle = \langle s_n, s_n \rangle = \pi(\frac{a_0^2}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k^2 + b_k^2))$ (první je vidět - linearita, $\langle f, \cos kx \rangle = \pi a_k$ apod.), (druhý - upravit na a'_k, b'_k , rozepsat sk. souč., z linearity, souč. $\sin \times \cos$).
- ◇ **V2: (Riemannovo-Lebesgueovo lemma)** Nechť $f \in \mathcal{P}_{2\pi} \cap \mathcal{R}((-\pi, \pi))$. Pak $a_n \rightarrow 0, b_n \rightarrow 0$ pro $n \rightarrow \infty$. Plyne z V1 (předp. že $f \in \mathcal{R} - \frac{\langle f, f \rangle}{\pi} < \infty$ - řada $\frac{a_0^2}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n^2 + b_n^2)$ konverguje - $(a_n^2 + b_n^2) \rightarrow 0$).

- ◇ $f \in \mathcal{R}((-\pi, \pi))$ pokud je po částech spojitá, nebo po částech hladká - množina bodů nespojitosti musí být konečná.
- ◇ **L1:** $\frac{1}{2} + \cos x + \dots + \cos nx = \frac{\sin((n+\frac{1}{2})x)}{2\sin(\frac{x}{2})}$ (indukcí, $\sin(a \pm b) = \sin a \cos b \pm \cos a \sin b$), důsledek: $J_n(x) := \frac{\sin((n+\frac{1}{2})x)}{2\sin(\frac{x}{2})}$, $\int_{-\pi}^0 J_n(x) dx = \int_0^\pi J_n(x) dx = \frac{1}{2}$. ($z < J_n(x), 1 >$ (přes $\cos ix, i = n \dots 0, 1 = \cos 0x$).
- ◇ **V3:** (bodová konvergence F-ovy řady) $f \in \mathcal{P}_{2\pi}$ je po částech hladká na $[-\pi, \pi]$, Potom její Fourierova řada konverguje (bodově) k výrazu $f^*(x) = \frac{f(x+0)+f(x-0)}{2}$. ($f(x \pm 0) = \lim_{t \rightarrow x \pm} f(t)$).
 $s_n(x)$ - část. součet = $\frac{1}{\pi} < f(t), \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^n (\cos kt \cdot \cos kx + \sin kt \cdot \sin kx) >$, součt. vzorec pro $\cos(t-x), t := u+x$, lemma ... = $\frac{1}{\pi} < f(u+x), J_n(u) >$. $s_n(x) - f^*(x) = \int_{-\pi}^0 (f(x+u) - f(x-0)) \cdot J_n(u) du + \int_0^\pi (f(x+u) - f(x+0)) \cdot J_n(u) du$. (důsl. lemmatu); def. $G(u)$ pro $u \in [-\pi, 0), 0, (0, \pi]$; $s_n(x) - f^*(x) = \frac{1}{\pi} < G(u), \sin(n + \frac{1}{2})u >$, $G(u)$ po částech spojitá: $\lim_{u \rightarrow 0 \pm} G(u) = f'_\pm(x)$ - vlastní - $G(u) \in \mathcal{R}((-\pi, \pi))$, můžeme použít V2: (součt. vzorec $\sin(a+b)$) $s_n(x) - f^*(x) = \frac{1}{\pi} < G(u) \sin \frac{u}{2}, \cos nu > + \frac{1}{\pi} < G(u) \cos \frac{u}{2}, \sin nu >$, což $\rightarrow 0$ pro $n \rightarrow \infty$.
- ◇ **V4:** (stejněměrná konv. F-ovy řady) $f \in \mathcal{P}_{2\pi}$, po částech hladká a navíc spojitá na $\mathbf{R}$. Potom $s_n(x) \rightrightarrows f$ na $\mathbf{R}$. f' do-def. 0, tam kde není; podle V3 řada bodově konverguje. Stejněměrnost - Weierstrass: $a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^\pi f(x) \cos nx dx =$ (per partes) $= -\frac{1}{n} \cdot \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^\pi f'(x) \sin nx dx := \frac{\beta_n}{n}$. $\sum_{k=1}^\infty |a_k| = \sum_{k=1}^\infty \frac{|\beta_k|}{k} \leq$ (Cauchy) $\sqrt{\sum_{k=1}^\infty |\beta_k|^2} \cdot \sum_{k=1}^\infty \frac{1}{k^2}$ (Besselova $\leq$ pro koef. fce f' ; převr. hodnoty čtverce) $\leq \infty$. $|\sup_{[-\pi, \pi]}(a_n \cos nx + b_n \sin nx)| \leq |a_n| + |b_n|$ - konv. stejněměrně.
- ◇ **V5:** (V4 pro nespojitě) f po částech hladká, potom $s_n(x) \rightrightarrows f$ na každém $[a, b]$, kde je f spojitá. (bez důkazu), podobně jako 4.
- ◇ f sudá - $b_n = 0 \forall n$ (sin lichá); f lichá - $a_n = 0 \forall n$. Zvl. případy - zajímavé řady.

6 Metrické prostory

- ◇ **metrický prostor** - dvojice (M, ρ) , kde M je množina, ρ je fce: $\rho : M \times M \rightarrow [0, \infty]$, splňuje: $\rho(x, y) = 0 \Leftrightarrow x = y$; $\rho(x, y) = \rho(y, x)$; Δ nerovnost.
- ◇ příklady metrik:
  - eukleidovská na $\mathbf{R}^n$: $\rho(x, y) = \sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - y_i)^2}$
  - l_1 - metrika: $\mathbf{R}^n$: $\rho(x, y) = \sum_{i=1}^n |x_i - y_i|$
  - maximová ($l - \infty$) metrika: $\rho(x, y) = \max\{|x_i - y_i|; i = 1, 2, \dots, n\}$
  - supremová metrika na $\mathcal{C}([a, b])$ (stačí omezené fce) - $\rho(f, g) = \sup\{|f(x) - g(x)|; x \in [a, b]\}$
  - integrální metrika - $M = \mathcal{C}([a, b])$, $\rho(f, g) = \int_a^b |f(x) - g(x)| dx$
  - diskrétní metrika $\rho(x, y) = (0 \dots x = y), (\infty \text{ jinak})$
  - Gaussova rovina $\rho(z_1, z_2) = |z_1 - z_2|$
- ◇ **otevřená koule** - $B(x, r) = \{y \in M : \rho(x, y) < r\}$, **uzavřená koule** $\overline{B}(x, r) = \{y \in M : \rho(x, y) \leq r\}$
- ◇ podm. metrického prostoru A je **otevřená** - $\forall x \in A : \exists r > 0 : B(x, r) \subset A$. **uzavřená** množina - doplněk otevřené. (uz./ot. závisí na metrice)
- ◇ **V1:** (vlastnosti ot. množin) (M, ρ) : potom (i) $\emptyset, M$ otevř. množiny (ii) G_i (konečně mnoho) otevřené - $\cap_{i=1}^n G_i$ je taky otevřená (iii) $G_\alpha, \alpha \in I$ otevřené (lib. počet) - $\cup_{\alpha \in I} G_\alpha$ je otevřená. (ii) x z průniku, pro min. průníků r_i tam ot. koule $B(x, r_{\min})$ patří. (iii) x ze sjednocení - $\exists \beta, \text{ t.ž. } x \in G_\beta - B(x, r) \subset G_\beta \subset \cup G_\alpha$.
- ◇ **V2:** (vlastnosti uzavř. množin) (M, ρ) : (i) $\emptyset, M$ uzavř. množiny (ii) F_i uzavř. (konečný počet). pak $\cup_{i=1}^n F_i$ je uzavřená. (iii) $F_\alpha, \alpha \in I$ uzavř. množiny - $\cap_{\alpha \in I} F_\alpha$ uzavřená. (ii) $M \setminus \cup_{i=1}^n F_i = \cap_{i=1}^n (M \setminus F_i)$ (DeMorgan) (iii) podobně
- ◇ **uzávěr množiny** $A \subset M$, kde (M, ρ) je metrický prostor, je $\overline{A} = \cap \{F \subset M, F \text{ uzavřená}, A \subset F\}$ (nejmenší uzavřená mn., obsahující A), **vnitřek množiny** A : $\text{Int}(A) = \cup \{G \subset M, G \text{ otevřená}, G \subset A\}$ (největší otevřená mn., obsažená v A).
- ◇ **V3:** (vlastnosti uzávěru množiny) (M, ρ) : (i) $\overline{\emptyset} = \emptyset, \overline{M} = M$ (ii) $\overline{\overline{A}} = \overline{A}$ (iii) $\overline{A \cup B} = \overline{A} \cup \overline{B}$ (iv) $\overline{A} = \{x \in M : \rho(x, A) = 0\}$, kde $\rho(x, A) = \inf\{\rho(x, y), y \in A\}$ (v) $A \subset B : \overline{A} \subset \overline{B}$. (i) z def., (ii) jasné, (v) $S_B = \{F \subset M, B \subset F, F \text{ uzavřená}\}$, S_A podobně, $x \in S_B \Rightarrow x \in S_A$, tj. $S_B \subset S_A \rightarrow \cap S_A \subset \cap S_B$. (iii) $\overline{A \cup B} \subset \overline{A} \cup \overline{B}$ z (v), $A \cup B \subset \overline{A} \cup \overline{B}$, což je uzavř. mn. - $\overline{A \cup B} \subset \overline{A} \cup \overline{B}$ (iv) $B := \{x \in M : \rho(x, A) = 0\}$, je uzavřená (pro $y \in M \setminus B \rho(y, A) = d > 0$), vezmu $0 < r < d$, $B(y, r) \cap A = \emptyset$ $B(y, r) \cap B = \emptyset$ podle Δ ner., $B \subset \overline{A}$ (jinak by ex. $y \in B \setminus \overline{A}$ - to by ale ex. $r > 0$, t.ž. $B(y, r) \cap \overline{A} = \emptyset - \rho(y, A) \geq r$ - nelze. $A \subset B \subset \overline{A}$, navíc B uzavřená, z toho $B = \overline{A}$.